הלכות נערה בתולה

משנה תורה לרמב״ם

geulaquiz.com

פרק א

א מִי שֶׁפִּתָּה בְּתוּלָה קוֹנְסִין אוֹתוֹ מִשְׁקַל חֲמִשִּׁים סְלָעִים שֶׁל כֶּסֶף מְזֻקָּק וְהוּא הַנִּקְרָא קֶנָס. וְכֵן אִם אָנַס אוֹתָהּ. וּקְנָס זֶה מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל תּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב כט) "וְנָתַן הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִמָּהּ לַאֲבִי הַנַּעֲרָה חֲמִשִּׁים כֶּסֶף":

ב וְאֵי זֶה הוּא מְפַתֶּה וְאֵי זֶה הוּא אוֹנֵס. מְפַתֶּה לְרָצוֹנָהּ. אוֹנֵס שֶׁבָּא עָלֶיהָ בְּעַל כָּרְחָהּ. כָּל הַנִּבְעֶלֶת בַּשָּׂדֶה חֲרֵי זוֹ בְּחֶזְקַת אֲנוּסָה וְדָנִין אוֹתָהּ בְּדִין אֲנוּסָה עַד שֶׁיְּעִידוּ הָעֵדִים שֶׁבִּרְצוֹנָהּ נִבְעֲלָה. וְכָל הַנִּבְעֶלֶת בָּעִיר חֲרֵי זוֹ בְּחֶזְקַת מְפַתָּה מִפְּנֵי שֶׁלֹּא זָעֲקָה עַד שֶׁיְּעִידוּ הָעֵדִים שֶׁהִיא אֲנוּסָה, כְּגוֹן שֶׁשָּׁלַךְ לָהּ חֵרֶב וְאָמַר לָהּ אִם תִּזָּעֲקִי אֶהֱרֹג אוֹתָךְ:

ג הַמְפַתֶּה שֶׁלֹּא רָצְתָה לְהִנָּשֵׂא לַמְפַתֶּה. אוֹ שֶׁלֹּא רָצָה אָבִיהָ לִתְּנָהּ לוֹ. אוֹ שֶׁלֹּא רָצָה הוּא לִכְנֹס. חֲרֵי זֶה נוֹתֵן קֶנָס וְהוֹלֵךְ וְאֵין כּוֹפִין אוֹתוֹ לִכְנֹס. וְאִם רָצוּ וּכְנָסָהּ אֵינוֹ מְשַׁלֵּם קֶנָס אֶלָּא כּוֹתֵב לָהּ כְּתֻבָּה כְּשְׁאָר הַבְּתוּלוֹת. אֲבָל הָאֲנוּסָה שֶׁלֹּא רָצְתָה הִיא אוֹ אָבִיהָ לְהִנָּשֵׂא לְאוֹנֵס חֲרֵי זוֹ מִצְוַת עֲשֵׂה. אֲפִלּוּ הִיא חִגֶּרֶת אוֹ סוּמָא אוֹ מְצֹרַעַת כּוֹפִין אוֹתוֹ לִכְנֹס וְאֵינוֹ מוֹצִיא לְרְצוֹנוֹ לְעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב יט) "לֹא יוּכַל לְשַׁלְּחָהּ כָּל יָמָיו" חֲרֵי זוֹ מִצְוַת לֹא תַּעֲשֶׂה:

ד וְאֵין לָהּ כְּתֻבָּה שֶׁלֹּא תִּקְנוּ חֲכָמִים כְּתֻבָּה לְאִשָּׁה אֶלָּא כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּהְיֶה קַלָּה בְּעֵינָיו לְהוֹצִיאָהּ וְזֶה אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיאָהּ:

ה הָיְתָה אֲנוּסָה זוֹ אֲסוּרָה עָלָיו אֲפִלּוּ מֵחַיָּבֵי עֲשֵׂה וַאֲפִלּוּ שְׁנֵיהֶן חֲרֵי זֶה לֹא יִשָּׂאֶנָּה. וְכֵן אִם נִמְצָא בָּהּ דָּבָר זְמָה אַחַר שֶׁכָּנַס חֲרֵי זֶה יִגָּרְשֶׁנָּה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב כט) "וְלוֹ תִּהְיֶה לְאִשָּׁה". אִשָּׁה הָרְאוּיָה לוֹ:

ו כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁאָנַס בְּתוּלָה אוֹ שֶׁפִּתָּה אוֹתָהּ חֲרֵי זֶה לֹא יִכְנֹס מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְצֻוֶּה לִקַּח אֶת הַבְּתוּלָה וּבְשָׁעָה שֶׁיִּשָּׂא זוֹ אֵינָהּ בְּתוּלָה. וְאִם כָּנַס יוֹצִיא בְּגֵט:

ז אַף עַל פִּי שֶׁנֶּאֱמַר בְּאוֹנֵס (דברים כב יט) "לֹא יוּכַל לְשַׁלְּחָהּ" כֵּיוָן שֶׁקִּדְּמוֹ עֲשֵׂה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב כט) "וְלוֹ תִּהְיֶה לְאִשָּׁה" חֲרֵי זֶה נִתְקַן לַעֲשֹׂה וְנִמְצֵאת זוֹ מִצְוַת לֹא תַּעֲשֶׂה שֶׁנִּתְקַנָּה לַעֲשֹׂה שֶׁאֵין לוֹקִין עָלֶיהָ אֶלָּא אִם לֹא קִיֵּם עֲשֵׂה שֶׁבָּהּ כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בְּהִלְכוֹת סַנְהֶדְרִין. לְפִיכָךְ הָאוֹנֵס שֶׁעָבַר וְגֵרֵשׁ כּוֹפִין אוֹתוֹ לְהַחֲזִיר וְאֵינוֹ לוֹקֶה. מֵתָה גְּרוּשָׁתוֹ קֹדֶם שֶׁיַּחְזִירֶנָּה אוֹ נִתְקַדְּשָׁה לְאַחֵר אוֹ שֶׁהָיָה כֹּהֵן שֶׁאָסוּר בִּגְרוּשָׁה חֲרֵי זֶה לוֹקֶה שֶׁהֲרֵי עָבַר עַל לֹא תַּעֲשֶׂה וְאֵינוֹ יָכוֹל לְקַיֵּם עֲשֵׂה שֶׁבָּהּ:

ח אֵין הָאוֹנֵס אוֹ הַמְפַתֶּה חַיָּב בִּקְנָס עַד שֶׁיָּבוֹא עָלֶיהָ [כִּדְרָכָהּ] וּבְעֵדִים וְאֵינוֹ צָרִיךְ הַתְרָאָה. וּמֵאֵימָתַי יִהְיֶה לַבַּת קְנָס. מֵאַחַר שָׁלֹשׁ שָׁנִים גְּמוּרוֹת עַד שֶׁתִּבְגַּר. נִבְעֲלָה בְּתוֹךְ שָׁלֹשׁ שָׁנִים אֵין בִּיאָתָהּ בִּיאָה. בָּא עָלֶיהָ מִשֶּׁבָּגְרָה אֵין לָהּ קְנָס שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב כח) "נַעֲרָה בְתוּלָה" לֹא הַבּוֹגֶרֶת:

ט וְאַחַת שֶׁיֵּשׁ לָהּ אָב וְאַחַת שֶׁאֵין לָהּ אָב יֵשׁ לָהּ קְנָס. וְאֵלּוּ שֶׁאֵין לָהֶן קְנָס. הַבּוֹגֶרֶת וְהַמְּמָאֶנֶת וְהָאַיְלוֹנִית וְהַשּׁוֹטָה וְהַחֵרֶשֶׁת. וּמִי שֶׁיָּצָא עָלֶיהָ שֵׁם רַע בְּיַלְדוּתָהּ וּבָאוּ שְׁנַיִם וְהֵעִידוּ שֶׁתָּבְעָה אוֹתָן לִזְנוּת עִמָּהּ. וְהַמְגֹרֶשֶׁת מִן הַנִּשּׂוּאִין וַעֲדַיִן הִיא נַעֲרָה בְּתוּלָה. אֲבָל הַמְגֹרֶשֶׁת מִן הָאֵרוּסִין אִם נֶאֱנְסָה יֵשׁ לָהּ קְנָס וּקְנָסָהּ לְעַצְמָהּ. וְאִם נִתְפַּתְּתָה אֵין לָהּ קְנָס:

י הַגִּיֹּרֶת וְהַשְּׁבוּיָה וְהַמְשֻׁחְרֶרֶת אִם נִתְגַּיְּרָה וְנִפְדֵּית וְנִשְׁתַּחְרְרָה וְהִיא בַּת שָׁלֹשׁ שָׁנִים אוֹ פָּחוֹת יֵשׁ לָהּ קְנָס. וְאִם הָיְתָה בַּת שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד כְּשֶׁנִּתְגַּיְּרָה אוֹ כְּשֶׁנִּפְדֵּית אוֹ כְּשֶׁנִּשְׁתַּחְרְרָה אֵין לָהּ קְנָס הוֹאִיל וּבִיאָתָן בִּיאָה חֲרֵי הֵן כִּבְעוּלוֹת:

יא הָיְתָה בְּתוּלָה זוֹ אֲסוּרָה עַל הָאוֹנֵס אוֹ הַמְפַתֶּה אִם הָיְתָה אַחַת מֵחַיָּבֵי כְּרֻתוֹת כְּגוֹן אֲחוֹתוֹ אוֹ דּוֹדָתוֹ וְהַנִּדָּה וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן אוֹ שֶׁהָיְתָה מֵחַיָּבֵי לָאוִין אִם הִתְרוּ בּוֹ חֲרֵי זֶה לוֹקֶה וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם קֶנָס שֶׁאֵין אָדָם לוֹקֶה וּמְשַׁלֵּם. וְאִם לֹא הָיְתָה שָׁם הַתְרָאָה הוֹאִיל וְאֵינוֹ חַיָּב מַלְקוּת חֲרֵי זֶה מְשַׁלֵּם קֶנָס:

יב הָיְתָה מֵחַיָּבֵי עֲשֵׂה אוֹ שְׁנֵיהֶן וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן שֶׁאֲסוּרָה מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. בֵּין הִתְרוּ בּוֹ בֵּין לֹא הִתְרוּ בּוֹ חַיָּב בִּקְנָס שֶׁאֵין כָּאן מַלְקוּת:

יג הָיְתָה מֵחַיָּבֵי מִיתַת בֵּית דִּין כְּגוֹן בִּתּוֹ וְאֵשֶׁת בְּנוֹ וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן בֵּין הִתְרוּ בּוֹ בֵּין לֹא הִתְרוּ בּוֹ פָּטוּר מִן הַקְּנָס שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כא כב) "וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן עָנוֹשׁ יֵעָנֵשׁ" הָא אִם הָיָה שָׁם אָסוֹן אֵין שָׁם עֹנֶשׁ. וְאַף עַל פִּי שֶׁחֲרִיגַת הָאִשָּׁה בִּשְׁגָגָה שֶׁחֲרֵי לֹא נִתְכַּוְּנוּ לָהּ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כא כב) "כִּי יִנָּצוּ אֲנָשִׁים וְנָגְפוּ אִשָּׁה" הָא לָמַדְתָּ שֶׁלֹּא חִלֵּק הַכָּתוּב בְּאָסוֹן בֵּין שׁוֹגֵג לְמֵזִיד לָפְטָרוֹ מִן הַתַּשְׁלוּמִין. וַחֲרֵי הוּא אוֹמֵר (ויקרא כד יח) "מַכֵּה נֶפֶשׁ בְּהֵמָה יְשַׁלְּמֶנָּה" (ויקרא כד כא) "וּמַכֵּה אָדָם יוּמָת" מָה מַכֵּה נֶפֶשׁ בְּהֵמָה לֹא חִלֵּק הַכָּתוּב בֵּין שׁוֹגֵג לְמֵזִיד לְחַיְּבוֹ בְּתַשְׁלוּמִין אַף מַכֵּה נֶפֶשׁ אָדָם לֹא חִלֵּק הַכָּתוּב בֵּין שׁוֹגֵג לְמֵזִיד לְפָטְרוֹ מִן הַתַּשְׁלוּמִין:

יד וְכֵן הַדִּין לְכָל עֲבֵרָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ מִיתַת בֵּית דִּין שֶׁאֵין בָּהּ תַּשְׁלוּמִין:

טו בָּא עָלֶיהָ וּמֵתָה הֲרֵי זֶה פָּטוּר מִן הַקֶּנָס שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב כט) "וְנָתַן הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִמָּהּ לַאֲבִי הַנַּעֲרָה" לֹא לַאֲבִי הַמֵּתָה. וְהוּא שֶׁתָּמוּת קֹדֶם שֶׁתַּעֲמֹד בַּדִּין:

פרק ב

א חֲמִשִּׁים כֶּסֶף שֶׁל קֶנָס הֵם דְּמֵי הֲנָאַת שְׁכִיבָה בִּלְבַד. וְחַיָּב הַמְפַתֶּה לִתֵּן בֹּשֶׁת וּפְגָם יוֹתֵר עַל הַקֶּנָס הַקָּצוּב בַּתּוֹרָה. יֶתֶר עָלָיו הָאוֹנֵס שֶׁהוּא נוֹתֵן אֶת הַצַּעַר. שֶׁהַנִּבְעֶלֶת בִּרְצוֹנָהּ אֵין לָהּ צַעַר וַאֲנוּסָה יֵשׁ לָהּ צַעַר. וְכֵן הוּא אוֹמֵר בַּאֲנוּסָה (דברים כב כט) "תַּחַת אֲשֶׁר עִנָּהּ":

ב נִמְצָא הַמְפַתֶּה מְשַׁלֵּם שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים קֶנָס וּבֹשֶׁת וּפְגָם. וְהָאוֹנֵס אַרְבָּעָה קֶנָס וּבֹשֶׁת וְצַעַר וּפְגָם:

ג קֶנָס שָׁוֶה בַּכֹּל. אֶחָד הַבָּא עַל בַּת כֹּהֵן גָּדוֹל וְאֶחָד הַבָּא עַל בַּת גֵּר אוֹ מַמְזֵר קֶנֶס חֲמִשִּׁים כֶּסֶף. אֲבָל הַבֹּשֶׁת וְהַפְּגָם וְהַצַּעַר אֵינָן שָׁוִין לַכֹּל וּצְרִיכִין שׁוּמָא:

ד כֵּיצַד שָׁמִין הַבֹּשֶׁת. הַכֹּל לְפִי הַמְבַיֵּשׁ וְהַמִּתְבַּיֵּשׁ. שֶׁאֵינוֹ דּוֹמֶה מְבַיֵּשׁ נַעֲרָה חֲשׁוּבָה וּמִמְּשְׁפָּחָה מְיֻחָסָה לְמְבַיֵּשׁ קְטַנָּה עֲנִיָּה בְּזוּיָה. וְאֵינוֹ דּוֹמֶה מִתְבַּיֵּשׁ מֵאָדָם חָשׁוּב וְגָדוֹל לְמִתְבַּיֵּשׁ מֵאָחָד מֵהַנְּבָלִים וְקַל מִן הַקַּלִּים:

ה וּלְפִי זֶה רוֹאִין הַדַּיָּנִין מַעֲלָתוֹ וּמַעֲלָתָהּ וְשָׁמִין כַּמָּה מָמוֹן רָאוּי לְאָבִיהָ וּלְמִשְׁפַּחְתָּהּ לִתֵּן וְלֹא יֵאָרַע לָהֶן דָּבָר זֶה מֵאָדָם זֶה וְכָמוֹהוּ חַיָּב לְשַׁלֵּם:

ו פְּגָם לְפִי יָפְיָהּ. רוֹאִין אוֹתָהּ כְּאִלּוּ הִיא שִׁפְחָה נִמְכֶּרֶת בַּשּׁוּק כַּמָּה הִיא שָׁוָה בְּעוּלָה וְכַמָּה הָיְתָה שָׁוָה בְּתוּלָה. שֶׁאָדָם רוֹצֶה לִקְנוֹת שִׁפְחָה בְּתוּלָה לִתְּנָהּ לְעַבְדּוֹ שֶׁהוּא רוֹצֶה בַּהֲנָיָתוֹ וְטוֹבָתוֹ. וְרוֹאִין כַּמָּה פָּחֲתָה וִישַׁלֵּם צַעַר לְפִי קַטְנוּתָהּ וּבִנְיָן גּוּפָהּ. וּלְפִי שָׁנָיו וְגוּפוֹ אוֹמְדִין כַּמָּה הָאָב רוֹצֶה לִתֵּן וְלֹא תִּצְטַעֵר זוֹ מִזֶּה וְיִתֵּן:

ז הַמְפַתֶּה נוֹתֵן בֹּשֶׁת וּפְגָם מִיָּד וְאֵינוֹ נוֹתֵן הַקֶּנֶס אֶלָּא אִם כֵּן לֹא נָשָׂאָהּ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כב טז) "וְאִם מָאֵן יְמָאֵן אָבִיהָ לְתִתָּהּ לוֹ כֶּסֶף יִשְׁקֹל". אֲבָל הָאוֹנֵס נוֹתֵן אַרְבָּעָה דְּבָרִים מִיָּד וְכוֹנֵס. לְפִיכָךְ כְּשֶׁתִּרְצֶה לְהִתְגָּרֵשׁ אוֹ תִּתְאַלְמֵן אֵין לָהּ כְּלוּם:

ח בָּאוּ עָלֶיהָ שְׁנַיִם אֶחָד כְּדַרְכָּהּ וְאֶחָד שֶׁלֹּא כְּדַרְכָּהּ זֶה שֶׁבָּא עָלֶיהָ שֶׁלֹּא כְּדַרְכָּהּ אִם הוּא רִאשׁוֹן חַיָּב בְּבֹשֶׁת וּפְגָם וְאִם הוּא אַחֲרוֹן חַיָּב בְּבֹשֶׁת בִּלְבַד שֶׁכְּבָר נִפְגְּמָה. וְזֶה שֶׁבָּא עָלֶיהָ כְּדַרְכָּהּ בֵּין רִאשׁוֹן בֵּין אַחֲרוֹן חַיָּב בְּקֶנֶס וּבֹשֶׁת הַדְּבָרִים. אֲבָל אֵין בֹּשֶׁת וּפְגָם שֶׁל בַּת שֶׁלֹּא נִבְעֲלָה כְּלָל בְּבֹשֶׁת וּפְגָם זוֹ שֶׁנִּבְעֲלָה שֶׁלֹּא כְּדַרְכָּהּ:

ט כְּבָר הוֹדַעְנוּ הַבָּנוֹת שֶׁאֵין לָהֶן קֶנֶס וְעֶשֶׂר הֵן. הַבּוֹגֶרֶת. וְהַמְמָאֶנֶת. וְהַמְגֹרֶשֶׁת. וְהָאֵילוֹנִית. וְהַשּׁוֹטָה. וְהַחֵרֶשֶׁת. וְהַגִּיּוֹרֶת. וְהַשְּׁבוּיָה. וְהַמְשֻׁחְרֶרֶת. וְהַיּוֹצֵא עָלֶיהָ שֵׁם רַע. וּשְׁאָר הַבָּנוֹת יֵשׁ לָהֶן קֶנֶס:

י כָּל בַּת שֶׁיֵּשׁ לָהּ קֶנֶס יֵשׁ לָהּ בֹּשֶׁת וּפְגָם. וְאִם הָיְתָה אֲנוּסָה יֵשׁ לָהּ צַעַר. וְכָל בַּת שֶׁאֵין לָהּ קֶנֶס כָּךְ אֵין לָהּ לֹא בֹּשֶׁת וְלֹא פְּגָם אִם נִתְפַּתְּתָה וְכֵן אִם נֶאֶנְסָה חוּץ מִבּוֹגֶרֶת וּמְמָאֶנֶת וְשׁוֹטָה וְחֵרֶשֶׁת:

יא כֵּיצַד. הָאוֹנֵס אֶת הַבּוֹגֶרֶת וְאֶת הַמְמָאֶנֶת אַף עַל פִּי שֶׁאֵין לָהֶן קֶנֶס יֵשׁ לָהֶן בֹּשֶׁת וּפְגָם וְצַעַר. וְהָאוֹנֵס שׁוֹטָה אוֹ חֵרֶשֶׁת מְשַׁלֵּם צַעַר בִּלְבַד. אֲבָל הַמְפַתֶּה אֶת כֻּלָּן פָּטוּר מִכֻּלּוֹם:

יב אֵין אָדָם מְשַׁלֵּם קֶנֶס בְּכָל מָקוֹם בְּהוֹדָאַת פִּיו אֶלָּא עַל פִּי עֵדִים. לְפִיכָךְ הָאוֹמֵר אֲנַסְתִּי אוֹ פִּתִּיתִי בִּתּוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי אֵינוֹ מְשַׁלֵּם קֶנֶס אֲבָל מְשַׁלֵּם בֹּשֶׁת וּפְגָם בְּהוֹדָאַת פִּיו. וְכֵן בַּת שְׁתֵּי בָעֶה אִישׁ בַּדִּין וְאָמְרָה לוֹ אֲנַסְתָּ אוֹ פִּתִּיתָ אוֹתִי וְהוּא אוֹמֵר לֹא הָיוּ דְּבָרִים מֵעוֹלָם הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע שְׁבוּעַת הֶסֵת שֶׁאִלּוּ הוֹדָה הָיָה מְשַׁלֵּם לָהּ בֹּשֶׁת וּפְגָם וְצַעַר עַל פִּי עַצְמוֹ:

יג אָמְרָה לוֹ אֲנַסְתָּ אוֹתִי וְהוּא אוֹמֵר לֹא כִּי אֶלָּא פִּתִּיתִי הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע שְׁבוּעַת הַתּוֹרָה עַל דְּמֵי הַצַּעַר וּמְשַׁלֵּם בֹּשֶׁת וּפְגָם שֶׁהֲרֵי הוֹדָה בְּמִקְצָת הַטַּעֲנָה כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בְּמְקוֹמוֹ:

יד שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים שֶׁל מְפַתֶּה וְאַרְבָּעָה שֶׁל אוֹנֵס הֲרֵי הֵן שֶׁל אָב שֶׁכָּל שֶׁבַח נְעוּרִים לוֹ. וְאִם אֵין לָהּ אָב הֲרֵי הֵן שֶׁל עַצְמָהּ:

טו מְפַתָּה אוֹ אֲנוּסָה שֶׁלֹּא תָּבְעָה עַד שֶׁבָּגְרָה אוֹ עַד שֶׁנִּשֵּׂאת אוֹ עַד שֶׁמֵּת הָאָב הָאַרְבָּעָה דְּבָרִים אוֹ הַשְּׁלֹשָׁה שֶׁלָּהּ. עָמְדָה בַּדִּין וְתָבְעָה אוֹתוֹ וְאַחַר כָּךְ בָּגְרָה אוֹ שֶׁנִּשֵּׂאת הֲרֵי הֵן שֶׁל אָב. וְאִם מֵת הָאָב אַחַר עֲמִידָתָהּ בַּדִּין הֲרֵי הֵן שֶׁל אַחִין שֶׁהֵן יוֹרְשֵׁי הָאָב. שֶׁמֵּעֵת שֶׁעָמְדָה בְּדִין זָכָה בָּהֶן הָאָב:

טז הַבַּת שֶׁנִּתְאָרְסָה וְנִתְגָּרְשָׁה קֶנֶסָהּ לְבַדּוֹ לְעַצְמָהּ. נֶאֱנְסָה אוֹ נִתְפַּתְּתָה וְאַחַר כָּךְ נִתְקַדְּשָׁה לְאַחֵר קֶנֶסָהּ וּשְׁאָר הַדְּבָרִים לְאָבִיהָ. שֶׁאֵין הָאֵרוּסִין מוֹצִיאִין מֵרְשׁוּת אָב:

יז אֲנִי אוֹמֵר שֶׁזֶּה שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה (ויקרא יט כט) "אַל תְּחַלֵּל אֶת בִּתְּךָ לְהַזְנוֹתָהּ". שֶׁלֹּא יֹאמַר הָאָב הוֹאִיל וְלֹא חִיְּבָה תּוֹרָה מִפִּתָּהּ וְאוֹנֶס אֶלָּא שֶׁיִּתֵּן מָמוֹן לָאָב הֲרֵינִי שׁוֹכֵר בִּתִּי הַבְּתוּלָה לָזֶה לָבוֹא עָלֶיהָ בְּכָל מָמוֹן שֶׁאֶרְצֶה אוֹ אֲנִיחַ זֶה לָבוֹא עָלֶיהָ בְּחִנָּם שֶׁיֵּשׁ לוֹ לָאָדָם לִמְחֹל מָמוֹנוֹ לְכָל מִי שֶׁיִּרְצֶה לְכָךְ נֶאֱמַר אַל תְּחַלֵּל אֶת בִּתְּךָ. שֶׁזֶּה שֶׁחִיְּבָה תּוֹרָה לְאוֹנֶס וְלַמְפַתֶּה מָמוֹן וְלֹא מַלְקוֹת בְּשֶׁאֵרַע הַדָּבָר מִקְרֶה שֶׁלֹּא מִדַּעַת אָבִיהָ וְלֹא הֵכִינָה עַצְמָהּ לְכָךְ שֶׁדָּבָר זֶה אֵינוֹ הוֹוֶה תָּמִיד וְאֵינוֹ מָצוּי. אֲבָל אִם הֵנִיחַ בִּתּוֹ הַבְּתוּלָה מוּכָנֶת לְכָל מִי שֶׁיָּבוֹא עָלֶיהָ גּוֹרֵם שֶׁתִּתְמַלֵּא הָאָרֶץ זִמָּה וְנִמְצָא הָאָב נוֹשֵׂא בְּתּוֹ וְהָאָח נוֹשֵׂא אֲחוֹתוֹ שֶׁאִם תִּתְעַבֵּר וְתֵלֵד לֹא יֵדַע בֶּן מִי הוּא. וַהֲמֵכִין בִּתּוֹ לְכָךְ הֲרֵי הִיא קְדֵשָׁה וְלוֹקָה הַבּוֹעֵל וְהַנִּבְעֶלֶת מִשּׁוּם (דברים כג יח) "לֹא תִהְיֶה קְדֵשָׁה". וְאֵין קוֹנְסִין אוֹתוֹ שֶׁלֹּא חִיְּבָה תּוֹרָה קְנָס אֶלָּא לְאוֹנֵס וּמְפַתֶּה אֲבָל זוֹ שֶׁהֵכִינָה עַצְמָהּ לְכָךְ בֵּין מִדַּעְתָּהּ בֵּין מִדַּעַת אָבִיהָ הֲרֵי זוֹ קְדֵשָׁה. וְאִסּוּר קְדֵשָׁה אֶחָד הוּא בֵּין בִּבְתוּלָה בֵּין בִּבְעוּלָה לְפִיכָךְ אָמְרוּ חֲכָמִים שֶׁהַיּוֹצֵא עָלֶיהָ שֵׁם רַע בִּילְדוּתָהּ אֵין לָהּ קְנָס כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ שֶׁהֲרֵי זוֹ בְּחֶזְקַת שֶׁהִפְקִירָה עַצְמָהּ לְדָבָר זֶה בִּרְצוֹנָהּ:

פרק ג

א הַמּוֹצִיא שֵׁם רַע עַל בַּת יִשְׂרָאֵל וְנִמְצָא הַדָּבָר שֶׁקֶר לוֹקֶה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב יח) "וְיִסְּרוּ אֹתוֹ". וְאַזְהָרָה שֶׁלּוֹ מִ(ויקרא יט טז) "לֹא תֵלֵךְ רָכִיל בְּעַמֶּיךָ". וְנוֹתֵן לְאָבִיהָ מִשְׁקַל מֵאָה סְלָעִים כֶּסֶף מְזֻקָּק. וְאִם הָיְתָה יְתוֹמָה הֲרֵי הֵם שֶׁל עַצְמָהּ:

ב וְהַמּוֹצִיא שֵׁם רַע עַל הַקְּטַנָּה אוֹ עַל הַבּוֹגֶרֶת פָּטוּר מִן הַקֶּנָס וּמִן הַמַּלְקוּת. וְאֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיּוֹצִיא עַל הַנַּעֲרָה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב טו) "וְהוֹצִיאוּ אֶת בְּתוּלֵי הַנַּעֲרָה" נַעֲרָה מָלֵא דִּבֵּר הַכָּתוּב:

ג אֵין דָּנִין דִּין זֶה אֶלָּא בִּפְנֵי הַבַּיִת וּבֵית דִּין שֶׁל עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה. מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בְּדִין מוֹצִיא שֵׁם רַע דִּינֵי נְפָשׁוֹת. שֶׁאִם נִמְצָא הַדָּבָר כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר הֲרֵי זוֹ נֶהֱרֶגֶת. אֲבָל הָאוֹנֵס וְהַמְפַתֶּה דָּנִין בָּהֶן בְּכָל זְמַן בִּשְׁלֹשָׁה כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בְּהִלְכוֹת סַנְהֶדְרִין:

ד וּמִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל תּוֹרָה שֶׁתֵּשֵׁב אֵשֶׁת מוֹצִיא שֵׁם רַע תַּחְתָּיו לְעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב יט) "וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה" אֲפִלּוּ עֻבֶּרֶת אוֹ מֵנֶקֶת אוֹ מֻכַּת שְׁחִין. וְאִם גֵּרְשָׁהּ עָבַר עַל לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב יט) "לֹא יוּכַל לְשַׁלְּחָהּ כָּל יָמָיו". וְכוֹפִין אוֹתוֹ וּמַחֲזִיר וְאֵינוֹ לוֹקֶה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בְּאוֹנֵס. וְאִם קִדֵּם אֶחָד וְקִדְּשָׁהּ אוֹ שֶׁמֵּתָה אוֹ שֶׁהָיָה כֹּהֵן שֶׁאָסוּר בִּגְרוּשָׁה הֲרֵי זֶה לוֹקֶה עַל גֵּרוּשֶׁיהָ:

ה נִמְצָא בָּהּ דָּבָר זִמָּה. אוֹ שֶׁנִּמְצֵאת אֲסוּרָה עָלָיו מֵחַיָּבֵי לָאוִין אוֹ מֵחַיָּבֵי עֲשֵׂה וַאֲפִלּוּ שְׁנֵיָּה הֲרֵי זֶה יִגָּרֵשֶׁנָּה בְּגֵט שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב יט) "וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה" אִשָּׁה הָרְאוּיָה לוֹ. וְלָמָּה לֹא יָבֹא עֲשֵׂה וְיִדְחֶה אֶת לֹא תַעֲשֶׂה בֵּין בְּמוֹצִיא שֵׁם רַע בֵּין בְּאוֹנֵס וְיִשָּׂא זוֹ הָאֲסוּרָה לוֹ. שֶׁהֲרֵי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא תִּרְצֶה הִיא לֵישֵׁב וְנִמְצָא עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה קַיָּמִין:

ו כֵּיצַד הוֹצָאַת שֵׁם רַע. הוּא שֶׁיָּבוֹא לְבֵית דִּין וְיֹאמַר נַעֲרָה זוֹ בָּעַלְתִּי וְלֹא מָצָאתִי לָהּ בְּתוּלִים וּכְשֶׁבִּקַּשְׁתִּי עַל הַדָּבָר נוֹדַע לִי שֶׁזּוֹנָתָה תַּחְתַּי אַחַר שֶׁאֵרַסְתִּיהָ וְאֵלּוּ הֵם עֵדֵי שֶׁזּוֹנָתָהּ בְּפָנֵיהֶם. וּבֵית דִּין שׁוֹמְעִין דִּבְרֵי הָעֵדִים וְחוֹקְרִין עֵדוּתָן. אִם נִמְצָא הַדָּבָר אֱמֶת נִסְקָלֶת. וְאִם הֵבִיא הָאָב עֵדִים וְהוּזְמוּ הָעֵדִים שֶׁהֵבִיא הַבַּעַל וְנִמְצָא שֶׁהֵעִידוּ שֶׁקֶר יִסָּקְלוּ וְיִלָּקֶה הוּא וְנוֹתֵן מֵאָה סְלָעִים. וְעַל זֶה נֶאֱמַר (דברים כב יז) "וְאֵלֶּה בְּתוּלֵי בִתִּי", אֵלּוּ הָעֵדִים שֶׁיָּזִימוּ עֲדֵי הַבַּעַל. חָזַר הַבַּעַל וְהֵבִיא עֵדִים אֲחֵרִים וְהֻזְּמוּ עֲדֵי הָאָב חֲזַר נַעֲרָה זוֹ בָּעַלְתִּי וְעֵדֵי אָבִיהָ נִסְקָלִין. עַל זֶה נֶאֱמַר (דברים כב כ) "וְאִם אֱמֶת הָיָה הַדָּבָר הַזֶּה". מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לָמְדוּ שֶׁפָּרָשָׁה זוֹ יֵשׁ בָּהּ עֵדִים וְזוֹמְמִין וְזוֹמְמֵי זוֹמְמִין:

ז הוֹצִיא עָלֶיהָ שֵׁם רַע וְהִיא בּוֹגֶרֶת אַף עַל פִּי שֶׁהֵבִיא עֵדִים שֶׁזּוֹנָתָה תַּחְתָּיו כְּשֶׁהָיְתָה נַעֲרָה הֲרֵי זֶה פָּטוּר מִן הַמַּלְקוּת וּמִן הַקֶּנָס. וְאִם נִמְצָא הַדָּבָר אֱמֶת הֲרֵי זוֹ תִּסָּקֵל אַף עַל פִּי שֶׁהִיא בּוֹגֶרֶת הוֹאִיל וּבְעֵת שֶׁזּוֹנָתָה נַעֲרָה הָיְתָה:

ח כָּל נַעֲרָה שֶׁאֵין לָהּ קֶנָס אִם נֶאֱנְסָה אוֹ נִתְפַּתְּתָה כָּךְ הַמּוֹצִיא עָלֶיהָ שֵׁם רַע פָּטוּר מִן הַמַּלְקוּת וּמִן הַתַּשְׁלוּמִין. וְכֵן הַכּוּתִית שֶׁנִּתְגַּיְּרָה וְהַשִּׁפְחָה שֶׁנִּשְׁתַּחְרְרָה פְּחוּתָה מִבַּת שָׁלֹשׁ שָׁנִים אֲפִלּוּ הָיְתָה הוֹרָתָהּ שֶׁלֹּא בְּקִדֻּשָּׁה וְלִדָּתָהּ בְּקִדֻּשָּׁה הַמּוֹצִיא עָלֶיהָ שֵׁם רַע פָּטוּר מִן הַקֶּנָס וּמִן הַמַּלְקוּת שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב יט) "כִּי הוֹצִיא שֵׁם רָע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל" עַד שֶׁתִּהְיֶה הוֹרָתָהּ וְלִדָּתָהּ בְּקִדֻּשָּׁה:

ט קִדֵּשׁ נַעֲרָה וְגֵרְשָׁהּ וְחָזַר וְקִדְּשָׁהּ וְהוֹצִיא עָלֶיהָ שֵׁם רַע וְהֵבִיא עֵדִים שֶׁזּוֹנָתָהּ תַּחְתָּיו בַּקִּדּוּשִׁין הָרִאשׁוֹנִים וְנִמְצְאוּ זוֹמְמִים הֲרֵי זֶה פָּטוּר. וְכֵן אִם הָיְתָה יְבִמְתּוֹ שֶׁכָּנָסָהּ וְהוֹצִיא עָלֶיהָ שֵׁם רַע וְהֵבִיא עֵדִים שֶׁזּוֹנָתָהּ תַּחַת קִדּוּשֵׁי אָחִיו וְנִמְצְאוּ זוֹמְמִים הֲרֵי זֶה פָּטוּר מִן הַמַּלְקוּת וּמִן הַתַּשְׁלוּמִין. וְכָל הַפָּטוּר אִם רָצָה לְגָרֵשׁ יְגָרֵשׁ:

י אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיִּבְעל אוֹתָהּ כְּדַרְכָּהּ וְיוֹצִיא שֵׁם רַע (עַל הַבְּעִילָה) כְּדַרְכָּהּ. בְּעָלָהּ שֶׁלֹּא כְּדַרְכָּהּ וְאָמַר לֹא מְצָאתִיהָ בְּתוּלָה פָּטוּר וּמַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת:

יא וְכֵן אִם אָמַר לֹא מְצָאתִיהָ בְּתוּלָה וְלֹא אָמַר שֶׁזִּנְּתָה תַּחְתַּי אוֹ שֶׁאָמַר זִנְּתָה תַּחְתַּי וְלֹא הֵבִיא עֵדִים אֶלָּא בָּאוּ מֵאֲלֵיהֶם חֲרֵי זֶה פָּטוּר אַף עַל פִּי שֶׁהָעֵדִים נֶהֱרָגִים אִם הוּזַמּוּ׃

יב זֶה שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה (דברים כב יז) "וּפָרְשׂוּ הַשִּׂמְלָה" לְשׁוֹן כָּבוֹד שֶׁנּוֹשְׂאִין וְנוֹתְנִין בְּסִתְרֵי הַדָּבָר. וְכֵן זֶה שֶׁיֹּאמַר הָאָב (דברים כב יז) "אֶלָּה בְּתוּלַי בִּתִּי" הֵן זוֹמְמֵי עֵדֵי הַבַּעַל. וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב כ) "וְאִם אֱמֶת הָיָה הַדָּבָר" תֵּהָרֵג כְּשֶׁזִּנְּתָה אַחַר הָאֵרוּסִין בְּעֵדִים שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב כא) "לִזְנוֹת בֵּית אָבִיהָ". אֲבָל קֹדֶם הָאֵרוּסִין כְּבָר אָמְרָה תּוֹרָה בָּהּ שֶׁהִיא פְּטוּרָה מִכְּלוּם וּבוֹעֲלָהּ חַיָּב בְּתַשְׁלוּמֵי מָמוֹן בִּלְבַד בֵּין פִּתָּה בֵּין אָנַס׃